

Niittylahden koulun globaalikasvatussuunnitelma 2023-2024

Päivitetty 12.9.2023

Gloaalikasvatuksen tavoitteena on kasvattaa oppilaista aktiivisia kansalaisia, joilla on halu vaikuttaa ja osallistua kestävää tulevaisuutta rakentavaan toimintaan. Kasvatamme uskoa jokaisen omiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Opetussuunnitelmassa 2016 globaalikasvatuksen perustat ja kulmakivet ovat opetussuunnitelman arvopohja, laaja-alainen osaaminen, YK:n agenda 2030 ja kansainvälisyys. Arvopohjaan kuuluvat oikeus hyvään oppimiseen, ihmisyyys, tasa-arvo ja demokratia. Laaja-alaiseen osaamiseen kuuluvat kasvaminen osallistumiseen ja vaikuttamiseen sekä ajattelu oppimaan oppimisesta. YK:n agenda 2030 on kestävä kehityksen toimintaohjelma. Kansainvälisyys siten sitoo maailman valtiot tähän 2015 tehtyyn YK:n sopimukseen ja velvoittaa maat kestävään kehitykseen ja ihmisenä kasvamisen arvoihin, kuten rauhankasvatukseen.

Joensuun seudullisen opetussuunnitelman globaalikasvatuksen arvot tiivistyvät oppimiseen, hyvinvointiin ja vastuullisuuteen, joita käymme koulussamme kuuden globaalikasvatuksen teeman alla.

Gloaalikasvatus on oppiaineita läpäisevä kokonaisuus, joka tulee päivittäin esille monesti ennalta arvaamattomasti. Globaalikasvatus kuitenkin linkittyy moniin oppiaineisiin varsin luontevasti, suoraviivaisimmin ympäristöoppiin, uskontoon ja historiaan. Vuorovaikutus ympäröivään maailmaan lähtee koulustamme, lähiympäristöstä, maakunnasta ja valtiosta. Oman alueen arvostaminen on lähtökohta, että voi oppia arvostamaan ja olemaan turvallisesti utelias ja toimia hyvässä vuorovaikutuksessa toisia kulttuureja kohtaan.

Lukuvuoden 2023-2024 painopisteet:

- 1) Kielitietoinen kasvatus (ROADMAP)
 - Metakielellisen tietoisuuden kehittäminen
 - Monilukutaito kielitaidon ja käsitteistön vahvistajana
- 2) Ekologinen kestävä kehitys
 - Ruokatavat ja ruokahävikin vähentäminen
 - Oppilaiden vastuuttaminen kierrätyksessä (kierrätysagentit)
 - Edistetään kiertotaloutta koulussa (esim. hävikkimateriaalin hyödyntäminen taitoiheissa, kirjanvaihtotorit)
 - Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtiminen
 - Siivoustalkoot
 - Teemapäivät: Älä osta mitään, Earth hour, hävikkiviikko
 - Ekologisen vastuullisuuden näkyväksi tekeminen (yhteiset tietoisut, julisteet seinille)

Globaalikasvatuksen teemat Niittylahden koulussa

1. Ekologinen kestävä kehitys

Kestävän kehityksen tavoitteena on ekososiaalinen sivistys. Ekososiaalisesti suuntautunut ihminen on kokonaisvaltaisesti vastuullinen suhteessa kohtuullisuuteen ja vuorovaikutukseen ympäristön kanssa.

Konkreettisia toimia ja ideoita arkeen:

- Roskien lajittelu sekä kierrätys.
- Luokissa on keräyslaatikot papereille ja pahveille.
- Oppikirjojen ja värien kierrättäminen tarkoituksenmukaisesti.
- Huolehtiminen omista ja yhteisistä tavaroista, että ne pysyvät pitkään kunnossa.
- Yhteistyössä ruokalan kanssa hävikkiviikko, esim. "Kuinka monta puhdasta lautasta palautuu?"
- Viikkotehtävänä oppilaille: "Miten pienensin kulutustani ja hiilijalanjälkeäni"-seurantataulukko.
- Vastuullinen näkökulma energian käyttämiseen ja säästämiseen.

2. Moninaisuus

Jokaiselle yhteiskunnan jäsenelle pyritään tarjoamaan samat mahdollisuudet hyvään elämään. Kasvatuksella pyritään rohkaisemaan ja olemaan valppaana myös omia käsityksiä ja ennakkoluuloja kohtaan.

Konkreettisia toimia ja ideoita arkeen:

- Oikeamielisyyteen ohjaavat päivittäiset opetuskeskustelut.
- Oppilaskuntatoiminta.
- Kerhotoiminta.
- Joensuun kaupungin Kulttuurin virtaa -hanke.
- Koulun positiivisen pedagogiikan suunnitelma.
- Korostetaan myös Suomea mallimaana koulutuksen pitkäjänteisestä kehittämisestä.
- Erilaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen vähentää myös koulutasolla kiusaamista.

3. Ihmisoikeudet

Koulussamme on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jota noudatamme.

Konkreettisia toimia ja ideoita arkeen:

- Unicef-kävely.
- Lasten oikeuksien päivä.
- Vainojen uhrien muistopäivä.
- Koululla vierailee kansainvälisen avustusjärjestön (Plan, WorldVision, Unesco..) lähettiläs (vaikka etänä) kertomassa avustusprojekteista kehittyvissä maissa.

4. Monilukutaito

Monilukutaidolla tarkoitetaan taitoa hankkia, yhdistää, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla. Monilukutaito tukee oppimisen taitojen ja kriittisen ajattelun kehittymistä.

Konkreettisia toimia ja ideoita arkeen:

- Päivittäinen lukeminen
- Luokan yhteiset projektit: lukuhaasteet, -pelit ja -diplomit
- Houkuttava lukuympäristö: lukumatot, lukusohvat, lukutelta
- Kirjastoysteistyö: kirjastoauto, aulahylly, kirjavinkkaukset
- Erityisopetus- ja tukiresurssia lukutaidon tukemiseen
- Valinnaiskurssina 4.-6. luokille lukupiiri tai mediakurssi, jossa toteutetaan koulun oma lehti.
- Lasten uutiset
- Uutisten viikko
- Johdonmukainen luetunymmärtämisen, kriittisen lukemisen ja ajattelun opettaminen
- Metakielellisen tietoisuuden kehittäminen: Jokaisen oppiaineen opetuksessa huomioidaan oppiaineiden kieli ja kehitetään oppilaiden monilukutaitoa. Jokaisen oppiaineen oppitunneilla tutustutaan ja opitaan kieleen liittyviä käsitteitä. Työtapoja esimerkiksi
 - uusien käsitteiden määrittely
 - sanalistat uusista käsitteistä
 - sananselityspelit
- Kansainvälisyystoiminnassa tutustutaan kumppanuusmaiden keinoihin edistää lukutaitoa.

5. Ympäristö

Tässä korostetaan ympäristövastuullista käyttäytymistä. Koulumme on kylän keskus. Täällä on paljon iltatoimintaa ja lähileikkialueita, mikä antaa hyvät puitteet lähiharrastamiselle.

Konkreettisia toimia ja ideoita arkeen:

- Yhteistyö vanhempaintoimikunnan ja kylätoimikunnan kanssa vahvistavat myös jatkossa ympäristövastuullista ajattelua.
- Luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön kunnioittaminen sekä sitoutuminen siitä huolehtimiseen.
- Tehtävänä pienemmille oppilaille koulun alueelta muovin kerääminen 15 minuutissa. Kerrotaan muovin ominaisuudet oppilaille (mikromuovi).
- Isommat oppilaat voivat tehdä pyöräretken Niittylahden rantaan ja kokeilla muovin seulontaa rantahiekasta.

6. Rauha

Rauhankasvatuksen tavoitteena ovat yhteiselämän taitojen vahvistaminen ja empatiakyvyn lisääminen. Kykyä asettua toisen asemaan, sovittelu- ja neuvottelutaitoja ja ristiriitojen analysointi ovat avainasemassa. Luokkatyöskentelyn lisäksi käytössä on vertaissovittelu (VerSo) sekä koulukuraattori.

Luokkakohtaisesti harjoitellaan henkilökohtaisten luonteenvahvuuksien tunnistamista.